

Generalštab Nikole Dobrovića

Poštovani,

Društvo arhitekata Beograda i srpska sekcija udruženja *DoCoMoMo International*, osnovana pod okriljem Društva, želeli bi da još jednom istaknu svoj jedinstveni, dugogodišnji i nepromenljivi stav u pogledu vrednovanja kompleksa Generalštaba arhitekta Nikole Dobrovića, kao i mogućih intervencija koje bi ga revitalizovale, uz poštovanje neprikosnovenih arhitektonsko-urbanističkih vrednosti i značenja koje od vremena izgradnje on čuva i nosi u kolektivnoj memoriji grada.

Kompleks Generalštaba je za spomenik kulture proglasila Vlada Republike Srbije 2005. godine, nakon temeljne studije valorizacije, koju su izradili Zavod za zaštitu spomenika kulture grada Beograda i Republički zavod za zaštitu spomenika kulture, na inicijativu Društva arhitekata Beograda. U studiji valorizacije, koja je samo jedan deo temeljnog Elaborata predloga za proglašenje, korišćena su istraživanja i stavovi ne samo stručnjaka iz zavoda za zaštitu spomenika, već i istaknutih arhitekata, teoretičara i istoričara arhitekture (Miloš Perović, Spasoje Paja Krunić, Bojan Kovačević, Marta Vukotić, Ljiljana Blagojević, Tanja Damljanović, Vladimir Kulić, među ostalima), koji su, u studioznim publikacijama objavljenim u Srbiji i u inostranstvu, potvrdili važnost ovog grandioznog dela Nikole Dobrovića ne samo u lokalnim okvirima nego i na širem internacionalnom planu.

Nije slučajno što se u današnje vreme ključna dela Moderne arhitekture prepoznaju kao suštinska kulturno-istorijska vrednost u čitavoj Evropi, u kojoj se sve veći značaj posvećuje njihovoj zaštiti i prezentaciji. U nekim slučajevima ključni objekti Moderne, koji su prethodno bili ne samo narušeni već i potpuno uklonjeni sa svojih originalnih lokacija, bivaju potpuno rekonstruisani prema originalnim planovima. Svedoci smo činjenice da je Paviljon Nemačke u Barseloni čuvenog arhitekta Ludviga Mis van der Roja, u kome se trenutno nalazi sedište *DoCoMoMo International*, rekonstruisan do najtananih detalja, uz korišćenje istih materijala i tehnika izvođenja kao prilikom njegove prvobitne izgradnje 1929. godine.

Bilo bi porazno za kulturni identitet nacije da se odluke o tretmanu jednog od najistaknutijih dela srpske arhitekture donose na osnovu kratkoročne politike nezainteresovane za stavove stručnjaka i intelektualne elite. Svakom vrhunskom arhitekti sa dobrim osećajem za duh lokacije i vrednost nasleđenih arhitektonskih formi, mere za rekonstrukciju originalne siluete i fasada kompleksa Generalštaba i njihovo inkorporiranje u budući projekat sa novom namenom, predstavljale bi izazov a ne ograničenje. Stoga, Društvo arhitekata Beograda apeluje da se trenutni politički establišment oprezno ophodi prema odlukama i stavovima stručnjaka, institucija i udruženja koji vode brigu o kulturnom nasleđu. Društvo arhitekata Beograda i udruženje DokoMoMo Srbija čvrsto stoje iza stava da je kompleks Generalštaba Nikole Dobrovića neophodno sačuvati kao kulturno dobro i rekonstruisati shodno merama zaštite.